

KTORYKOLWIEK (1265) *pron*

W pisowni łącznej (1111) [w tym: *ktorykolwiekby* (12); z interponowaną między „który” a, *kolwiek*” partykułą -by (76), *końcówką osobową* (11), -by + *końcówka osobowa* (2), z partykułą -ć + ja (1)]. W pisowni rozłącznej (154) [w tym: „który” w połączeniu z partykułą -by (18), -ć (2), z *końcówką osobową* (8), z -by + *końcówka osobowa* (1)]; rozdzielone rzeczownikiem (4), zaimkiem zwrotnym „się” (26), wskazującym (26), partykułą -by (1), -by się (1)] ◇ -ol- : -oł- *Mącz* (19 : 1).

któr- (625), ktor- (6) *MurzHist* (5), *MurzNT*; drugie o oraz e jasne (w tym w o 1r. błędne znakowanie)

sg m N którykolwiek (116). ◇ G którégokolwiek (170); -égo- (113), -(e)go- (57). ◇ D którémukolwiek (14); -ému- (6), -(e)mu (8). ◇ A którégokolwiek (23), którykolwiek (23); ~ -égo- *SarnStat* (8), -ego- (1) *BiałKat*, -(e)go- (14). ◇ I którymkolwiek (111), któr(e)mkolwiek (6); -(e)m- *ComCrac* (3); -ym- : -(e)m- *FalZioł* (1 : 1), *ZapWar* (1 : 1), *MurzHist* (2:1); ~ -ém (1) *MurzHist*, -(e)m- (5). ◇ L którymkolwiek (26), któręmkolwiek (1) *MurzNT*. ◇ V [z orzeczeniem w 2 sg] którykolwiek (21). ◇ f N którąkolwiek (16). ◇ G którójkolwiek (87); -éj- (46), -(e)j- (41). ◇ D którójkolwiek (6); -éj- (1), -(e)j- (5). ◇ A którąkolwiek (26), kt(o)rukolwiek [prawdopodobnie wpływ ruski] (1) *MetrKor*. ◇ I którąkolwiek (26). ◇ L którójkolwiek (21); -éj- (9), -(e)j- (12). ◇ V którąkolwiek (1). ◇ n N któr(e)kolwiek (6). ◇ G którégokolwiek (47); -égo- (34), -(e)go- (13). ◇ D którémukolwiek (3); -ému- (1), -(e)mu- (2). ◇ A którėkolwiek (15); -ė- (1) *SarnStat*, -e- (1) *BiałKat*, -(e)- (13). ◇ I którymkolwiek (21), któr(e)mkolwiek (1) *GrzegRóżn*. ◇ L którykolwiek (16), któr(e)mkolwiek (2); -(e)m- *ComCrac*; -ym- :: -(e)m- *BibRadz* (2 : 1). ◇ pl N m pers którzykolwiek (143) [w tym: -rzi- (9)], któr(e)kolwiek (1); -rzy-:-re- *ZapKościar* (1 :1). subst którėkolwiek (64); -ė- (27), -(e)- (37). ◇ G którychkolwiek (76), któr(e)chkolwiek (1) *LibMal*. ◇ D którymkolwiek (21). ◇ A m pers którėkolwiek (18), którychkolwiek (4); -ych- *StrykKron* (2); -o- : -ych- *WujNT* (3 : 1), *SarnStat* (5 :1); ~ -ė- *SarnStat* (5), -(e)- (13). subst którėkolwiek (65); -ė- (38), -e- (1) *OrzQuin*, -(e)- (26). ◇ I m którėmkolwiek (10), którymkolwiek (2); -ymi- *CzechEp*; -ėmi- : -ymi- *SarnStat* (6 : 1); ~ -ėmi- (6), -(e)ini- (4). f którėmkolwiek *SarnStat* (12), którymkolwiek (1) *ZapWar*. n którėmkolwiek *SarnStat* (8), którymkolwiek (1) *WujNT*. ◇ L którychkolwiek (26). ◇ V m pers którzykolwiek (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – XVII w. (z Cn).

I. Zaimek przymiotny (1028) :

1. *Nieokreślony; któryś, jakiś, jakikolwiek, obojętne jaki; jakikolwiek oprócz wymienionych; aliqui, qualiscunque, quicunque, quilibet Mącz, Cn; ququam Vulg; quipiam, quivis Cn* (629) :

A. *Jako przydawka w zdaniu [w tym: po rzeczowniku określanym (68)] (628) : BierRaj 19v; MetrKor 37/4, 38/321, 40/817, 818 [2 r.], 819 [2 r.] (9); trzy korzonki á trzy lińtki Kofzifzczkowe s kthorymkolwiek piciem dane/ vczynią zimniczę FalZioł I 153b, III 35a, V 67, 69v, 103; LibLeg 6/117v, 10/59v, 61v, 11/141v; ComCrac 17, 21v; ZapWar 1545 nr 2646, 1549 nr 2657 [2 r.], 1550 nr 2655, 2665 [2 r.], 2666, 2676 [2 r.]; MurzNT 63v; pińmo Święte ktorekolwiek porwawłzy fálłzywie ku fwoim zmyflonym flubom gwałthem ciągniecie KrowObr 143, 44, 59, 232; Leop Dan 6/12; UstPraw B2, E2, F4, Kv; BibRadz Deut 13/12, 18/6, 23/16; Krol Irzyk [...] zwołał k fobie Czeńkich Pánów/ pythał ich kogoby fobie zá páná wyzwolili po iego śmierci. Powiedzieli ktoregokolwiek fyna*

Kázimirzá krolá Polłkiego. *BielKron* 327v, 36v; *Mącz* 27a, 28d, 49b, 193d, 210a (9); *OrzQuin* R4v; Nálów lećie ráków/ ráno przededniem/ przed Pełnią ktorégokolwiek Kfyężycá *SienLek* 152, 21, 54, 122, 130 *marg*; *GórnDworz* E, E2v, K5v, Z6; *RejPos* 317v, 323; *RejZwierc* 80v, 182, 191v, 212, 252v; *BudBib Deut* 17/2, 3, 22/6, 2.Reg 17/9 [2 r.], 2Par 6/25; *MycPrz* II C3; *CzechRozm* 226v; Abowiem Rzeczpołspolita ieft/ iákoby iedno zupełne zwierzęciá ktoregokolwiek ciáło *ModrzBaz* 3 [2 r.], 9, 28, 28v, 34, 35 (14); *ZapKościer* 1580/11 [2 r.], 1582/27, 32v; *CzechEp* 328; *KochPhaen* 4; Pierwey to v Krolá było w mocy nie fkládáiąc Seymu/ rufzenie połpolite ná woynę wczynić/ bądź wzyftkiem *in genere*, bądź któremu kolwiek Woiewodftwu *GórnRozm* B2; *ZawJeft* 16; *ActReg* 47; *GostGosp* 72; *OrzJan* 113; *KochAp* 9, 10; Ożenie z ktorákolwiek przefzkodá przyrodzoná/ Bołká/ ábo Kościelná. *LatHar* 116, 115, 118, 119, 322 (21); *WujNT* 18/3,5. 186, 408, 564, 594; A gdzie Woiewodá wyftapi/ y wrzędu fwégo ktorégokolwiek zániedba: obiecuiemy go kárác ftem grzywien *SarnStat* 287; choć ná koftkách álbo fzachach/ álbo ná którychkolwiek grách zyfkuiących [*vel quibuscunque aliis ludis lucrosis JanStat* 559] oni którzy gráią o pieniądze/ o konie / álbo inné rzeczy wygráné/ dáliby między sobá rękoymie *SarnStat* 707, 15, 52, 72, 87, 98 (206); *GrabPospR* N4v; *KlonFlis* A4v.

W charakterystycznych połączeniach: ktorego(-ej)kolwiek dostojeństwa (dostojności) (20), kondycyjej (5), obeszcia, przełożenia (przełożeństwa) (14), stanu (56), stopnia (7), wokacyje, wstępku, zawołania (25).

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl (11): FalZioł V 59v, 68; KwiatKsiąż K; A potym day pić ktorekolwiek s tych źiół rozwierćiawłzy SienLek 155v; GrzepGeom Hv; przeto y náfze [słowo] ma fię Etymologią/ z ktorymkolwiek ięzykiem z tych trzech zgádzác. BudBib B4, 3.Reg 8/38, Ier 44/26; NiemObr 22; LatHar 649; KlonFlis A4.

Połączenia: »ktorykolwiek in(n)y (a. inszy)« [w tym: po rzeczowniku określanym (9), rozdzielone rzeczownikiem określanym (3); cum ai (7)] [szyk 48 : 19] (67): MetrKor 37/2v [2 r.]; FalZioł V 27; ComCrac 21; ZapWar 1548 nr 2667; GroicPorz f4v, m3v, ii; KrowObr 15, 36; Leop Num 6/3; A toby miála być powinność Káfttellanow/ ábo Woyfkich/ ábo ktorychkolwiek infzych wrzędnikow ModrzBaz 117v, 31; ZapKościer 1582/33, 1588/18; WujNT 44, 519; áni fię w tákowe dobrá przez nas/ álbo wrzędniki náfzé/ álbo inné którerekolwiek ludzie nie w wiążemy SarnStat 67, 71, 124, 153, 202, 343 (51).

*»jeden ktorykolwiok« (2): FalZioł V 68; Zaden iefzczę nieieft widżian ná świećie/ w ktoremby fię iednáko wzyftkie cnoty świećiły/ y owfzem/ w ktoremby fię iedná ktorakolwiek [*aliqua una*] práwie dofkonała okazála ModrzBaz 57v.*

»żaden ktorykolwiek« (1): ták fą ty wzyftki nauki złączone/ iż żadna ktorakolwiek fnich niemoże być dobrze poięta ani wyrozumiana/ gdy w infzych żadney świadimiści [!] mieć niebedziem. KwiatKsiąż K.

Wyrażenia: »ktorákolwiek barwą, chytróścią, okazyją, przyczyną, zasłoną« = quavis causa a. occasione, quovis (alio) colore a. praetextu JanStat [wyłącznie w tekście prawnym; przeważnie w połączeniach szeregowych rzeczowników wyżej wymienionych; cum ai (3)] (9 : 3 : 2 : 2 : 2): pod imieniem wydźierzenia/ Arendy álbo naymu [...] ták w części/ iáko we wzyftkim nie zápifzemy/ álbo

zapiąć dozwolimy/ wiedząc albo niewiedząc/ prosto albo nieprosta/ albo którąkolwiek wymyśloną przyczyną/ okazy/ y bawę. *SarnStat* 979 [*idem*] 52, 193, 369, 490, 918, 1079 (9).

»ktoregokolwiek czasu, ktorejokolwiek godziny« = *unquam Calep; quocunq̄ tempore, quacunq̄ hora JanStat* (4 : 1): *Calep* 1137a: Ieśli sie którégokolwiek czasu nam y potomkom nálezny przyda przez królestwo iechać *SarnStat* 64 [*idem* 884]; wżycy kmiecie/ gdzie takowy zły vczynek siał sie/ który kolwiek godziny wolność miał odehydź *SarnStat* 657, 884, 1172.

»ktorymkolwiek kształtem, obyczajem, sposobem (słów), wykładem« = *quoquo pacto Mącz; aliquo a. quopiam a. quoquo a. quovis modo, quacunq̄ ratione, quocunq̄ tenore (verborum), qualitercunq̄, quomodoenq̄ JanStat* [*przeważnie w tekstach prawnych; cum ai* (6)] (2 : 31 : 53 : 1): a yęly by kthorim kolwyek gwalthownym obyczajem na Zamku szochaczowśkim ogyen wyzedł thedy yednak sthego zamku swą wolya nye mam nygdzyey sgycz *MetrKor* 37/3v, 37/2v [2 r.]; *FalZioł* II 10d, V 27; *ComCrac* 22 [2 r.]; obwiezviemy się [...] dacz się sandzicz zadnych sobie odwlok nye czyniacz any nyemoczą any panską posługą any thesz ktorym kolwiek xtalthem vmyslonym *ZapWar* 1549 nr 2657, 1548 nr 2667; *MurzHist* C2v, G2, Q2; *GroicPorz* f4v, k3, m3v, ii, mmv; *UstPraw* Hv; *BielKron* 220; *Mącz* 340c, 344b; *SienLek* 29v; *CzechRozm* 226v; *GostGosp* 38 [2 r.]; *LatHar* 113; iż Koroná królestwá przereczzonego przez takowé fuccesię mogłaby ktorymkolwiek s̄pofobem bydź rozdzieloná/ y rozerwana/ y ktorymkolwiek s̄pofobem zgwałcona *SarnStat* 82; Także wieczności [...] dżierzáné bydź miał/ nie przywodząc ich w żadną wątpliwość ktorymkolwiek obyczaiem y wykładem. *SarnStat* 1024, 5, 12, 41, 43, 83 (59).

»na (a. po) ktorymkolwiek miejscu, ktorychkolwiek miejscach« = *gdziekolwiek, obojętne gdzie; quacunq̄, ubilibet JanStat* (3 : 3): iełliby też z nim [z *Bogiem*] kto drugi/ ábo s̄yn ten tam wáż zmiłony/ czynić był miał: ázałzby tego potym ná ktorymkolwiek mieyscu Bog sam nie oznaymił *CzechRozm* 36; áby nápotym Zołnierze ná ktorychkolwiek [...] mieyscách [*undecunq̄ et quacunq̄ JanStat* 726] będący/ szkody wżycykí [...] nágródzili *SarnStat* 936 [*idem* 303], 267, 303, 906, 971.

»ktorąkolwiek rzecz« = *cokolwiek [w tym: pl* (14); *cum ai* (10)] [*szyk* 21 : 4] (25): yętliby ktho [...] konya, wolv, abo ktorvkolwyek rzecz swą, kradzionu, załtalby v Walałchina *MetrKor* 40/819; *LibLeg* 6/118; *KwiatKsiąż* 1; *ModrzBaz* 8v, 34; áby względem ktorychkolwiek rzeczy [*occasiane quavis JanStat* 1098]/ á zwłaczá zerwania Iázów ku zapłáceniu albo Cel albo szkód nie byli przymufzáni *SarnStat* 917, 52, 62, 155, 163, 204 (20).

Szereg: »ktorykolwiek, (i) jakikolwiek« (2): iełli który z Szłachty [...] względem którégokolwiek y iákiógokolwiek bądź máłego bądź nawiętszého długu obowiązałby sie *SarnStat* 1217, 1174.

a. W połączeniu z rzeczownikiem wprowadza zdanie wtrącone jako nawiasową uwagę, zastrzeżenie lub dodatkowe objaśnienie luźno związane z kontekstem (71) : *LibLeg* 10/92v, 11/65v; *SeklKat* K; *KromRozm* II g4; A przeto takowi ktorzy przez biskupy ná kápłáństwo albo biskupstwo s̄a s̄wyceni á s̄tawyeni/ kthorymkolwyek obyczáyem ktemu przyšzli [...] s̄a prąwymi kápłany á biskupy *KromRozm* III L2v; aby było wolno každemu, ktoregobykolwiek stanu był, takowego sędziogo albo pisarza nadwornym rokiem pozwać *Diar* 96; *GroicPorz* gg3; *GrzegRóżn* M4; *RejPos* 110v, 164v; *KuczbKat* 285, 305; *BielSpr* 22; gdyż żoná káždego mężá/ z ktoregoby kolwiek domu wziętá była do domu mężowe⁸⁰ należy *CzechRozm* 153, 114, 120, 174; *Oczko* 12v; *CzechEp* 241, 268; *LatHar*

673; przy tychże liściach y ich Artykułach/ którémikolwiek fłowy fą nąpifánéf chcemy ząwždy y ohiecuemy zoftác *SarnStat* 219; áby wżyfcy y koždy zofobná obyvátele Koronni ciągnący ná woynę/ którýmkolwiek imieniémby ie zwano [*quocunque nomine censerentur JanStat* 719]/ nigdy w Mieściach [...] ále ná polách [...] ftawáli *SarnStat* 901, 52, 53, 63, 141, 157 (50).

W charakterystycznych połączeniach: ktorego(-ej-)kolwiek dostojęństwa (12), *plci* (2), *przełożenia* (*przełożęństwa*) (5), *stanu* (35), *stopnia* (2), *zawołania* (13); *którymkolwiek imieniem* (12), *nazwiskiem*, *obyczajem* (7), *przezwiskiem*, *sposobem* (4).

b. *Z odcieniem czasowo-warunkowym: jeśli, gdy jakiś* [w tym: z trybem warunkowym (5); z odpowiednikiem w zdaniu nadrzędnym: „tedy” (10), „hnet” (1), „juz” (1); zdanie podrzędne zawsze w antepozycjv; rzeczownik domyslny z najbliższego kontekstu (1)] (18) : *KromRozm II r*; *Diar* 45; kthorykolwiek tżłowiek będzie pokropion od kxiędzá/ brzemię grzechow przez wżyfthek rok/ będzie rozwiązáne y odpufłtzone. *KrowObr* 70v; do którego kolwiek kąta w Cynku oká przyłóżyfł/ hnet wżyftek Cynek w oku fwym rázem małz *OrzQuin* H3v; *RejAp* 35; Kthórego kolwiek człowiek Chrześciánfki obráził bliźniego fwego/ ma od niego fzukác pokoiu. *BiałKat* 213v; Owa w który kąta kolwiek pórzę tedy mi fie ták zda/ iż niemálfz wedle mego ftanu częgoby mi nie dofthawáło. *RejZwierc* 66; *BudBib 2.Reg* 17/12, *Dan* 1/20; Ty dwa fpołoby vwažíając/ zá któryby fię kolwiek pochlebca Piotrow [...] viác chćiał/ tedy Piotrowi nic nád infze nie przyczyni. *NiemObr* 38; *ActReg* 44; *LatHar* 121; ná którąkolwiek ftronę lós wyrzucony przypadnie: tedy druga ftroná/ której lós niedotknął/ má fześć świádków [...] wybrać *SarnStat* 1072, 582, 594, 1264.

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl (2): o ktori zakład ktora kolwiek strona S nych dopuszczila by ssyę pozwacz [...] strona pozwana ma sthacz y dossicz viednaniv y zakładovi dossicz vczinicz *ZapWar* 1550 nr 2655; *GrzepGeom* H2v.

B. *Jako orzecznik w zdaniu* (1) : oboy Kofaciecz iefth ciepły y fuchy wtrzecim fłopniu/ korzenia Kofáczowego w lekarftwie vzywamy kthory kolwiek bądź [= *niech będzie*] Kofaciec, ábowiem maią iednaká moc obadwa. *FalZioł* I 67b.

2. Uogólniający (149) :

A. *Każdy bez wyjątku, każdy poszczególny, wszelki; żaden* (przy zaprzeczonej orzeczeniu) jako przydawka w zdaniu; *quilibet, quivis Mącz; quicunque, quipiam JanStat* [w tym: po rzeczowniku określanym (41)] (148) : Item pyfłarze [...] za lifti ktorekolwyek nyemayá wyączy bracz yedno dwye ałprze *MetrKor* 40/824; *FalZioł* [‡], II 20a, V 75; Gdy frakta [= *ułamek*] żadnym obyczaiem nie może rowno zeydz przez którąkolwiek liczbę/ tedi ią tak zoftaw za łamaną liczbę *KłosAlg* F2; *WróbŻółt* oo3v; *ZapWar* 1549 nr 2657, 2662, 1550 nr 2665, 2666; *GroicPorz* ee2; *Mącz* 340c; *SienLek* 172; *HistRzym* 3v; Od tego fą zebránia Páfterzow y Doktorow/ ktore Pan Chriftus w Kościele fwym poftáwił/ nie ktorekolwiek niefpokoyné głowy. *WujJud* 36v; *ModrzBaz* 4v; *ActReg* 16; *GostGosp* 166; Kátholickich záfię modlitw ktorychkolwiek/ gánić nie godzi fię *LatHar* +5; [*Modlitwa*] Zá rodzice y krewne ktorekolwiek. [...] Zá fyny/ czeladkę/ y ktorekolwiek domowniki. *LatHar* 629, 48, 100, 304, 394, 473 (18); *WysKaz* 21; á ná którýmkolwiek roku [*á ná żadnym terminie JanStat* 393]/ nie ma bydż wywodzón *progres* pozwánému/ *in caufis eiufmodi SarnStat* 345; A ten Státut ná ołoby

któregokolwiek łtanu y zwołania y przełożenia ściągamy: á zwłaczá ná Stárołty *SarnStat* 946, 61, 188, 194 [3 r.], 204, 218 (76).

W charakterystycznych połączeniach: ktoregokolwiek stanu (2), dostojęństwa, przełożenia, zwołania.

*Połączenie: »in(n)y (a. inszy) ktorykolwiek« [w tym: rozdzielone rzeczownikiem określanym (4); cum ai (5)] [szyk 15 : 6] (21): LatHar 26, 567; obiecuiemy: iż Vrzędów y Dołtoieńftw [...] innym którymkolwiek ludzióm obcym [aliis quibuspiam hominibus extraneis JanPrzyw 6]/ przychodnióm nie będziemy dáwác *SarnStat* 883, 194, 398, 893, 987, 1047 (19).*

*Wyrażenia: »pod którąkolwiek barwą« (2): áby brát łtárfzy álbo pierworodny nie mógl dóbr bráciéy łwéy pod którąkolwiek bárwą [sub quocunque colore JanStat 562]/ chytróścią/ álbo fortelem [...] w dług w wodzić/ przedawác/ záłtáwiác *SarnStat* 593, 1101.*

*»ktořąkolwiek rzecz« [w tym: w pl (5); cum ai (5)] [szyk 7 : 3] (10): FalZioł *5, I 143b; Pychá ięft przewrotna przewyżłzania w ktoreykolwiek rzeczy [qualibet in re] chęć/ z nádętością łercá [...] złączoná. *ModrzBaz* 58v; *SarnStat* 221, 584, 948, 1014, 1022 (7).*

*»pod ktorymkolwiek sposobem słow« (4): Przywileie/ Práwá/ Wolności/ y nádania Náłzé y Przodków náłzych przerzeczonych/ które otrzymáli y trzymáią/ pod którymkolwiek łpofobem łłow [sub quacunqve forma verborum JanPrzyw 11]/ we wżytkich punktciéch/ [...] vtwiárdzamy *SarnStat* 888 [idem] 53, 67, 396.*

B. *Pewien, niektóry; jako przydawka w zdaniu (1) : KTórzykolwiek ná Sądzie łiedzący [quicunque praesidentes JanStat 519]/ albo ich Woźni álbo łłudzy chcąc złośliwie niektore véiłnac pracámi y nakłády [...] róznę pozwy y zmyłłonę piłżá łpráwy. *SarnStat* 566.*

3. *W funkcji zaimka względnego; jakikolwiek, jaki tylko; qui, quicumque JanStat, Vulg (246) :*

A. *Wprowadza podrzędne zdanie przydawkowe (184) :*

a. *W odniesieniu do rzeczownika lub wyrazu w funkcji rzeczownika [w tym: zdanie przydawkowe w pozycji przed wyrazem określanym (1), między przydawką a wyrazem określanym (1)] (64) : Thedy thaky ma bicz powłczyagnyon przes stharołthą, albo przes Mythnyka, albo przes vrzand kthory kolwyek yełth na granyczy *LibLeg* 6/117; *HistAl* D6; *KromRozm II* hv; *Diar* 56, 80; *LubPs* A4v; rzeczy ktorekolwiek przy złodzieiu poimánym záłtawano/ Vrząd zábieterá *GroicPorz* kk2v; *BibRadz* 1.*Mach* 1/59; *BielKron* 383, 409v; *RejPos* 75, 126v, 140, 183v, 192 (13); *BiałKat* 28v; *RejZwierc* 35v, 46, 106, 106v, 154v, 182v; *BudBib* B3v; *BudNT Mar* 7/11; *CzechRozm* A2; *ZapKościér* 1579/2, 3v; *StryjKron* 572; Tám wnet zárázem ofiáry Zakonne koniec wzięły/ ktorekolwiek przed tym bywały *ArtKanc* D18; wżytkie grzechy będą odpułzczone łynom ludzkim/ y bluźnierłtwá ktorymibykolwiek bluźnili. *WujNT Mar* 3/28, *Matth* 15/5, *Mar* 7/11, *Rom* 2/1, 1.*Tim* 6/1, s. 151, 529; SKázuiemy/ áby nowi Wołfcy/ kóřzykolwiek łą od nas gđziekolwiek połtanowieni/ nie dłużéy trwáli/ iedno do łmierci dżiśieyłżych dżierżáwec *SarnStat* 234, 136, 186, 270, 386, 563 (15); *KlonFlis* D3.*

*Fraza: »ktorykolwiek chcesz (a. chcecie)« (3): FalZioł I 18b; OrzQuin P4v; Abowiem tkni łie káždy łam/ álbo pořrzy ná łtan ktorykolwiek chcełz/ ktory ięft tymi obietnicámi obdárzon od Pána łwego *RejPos* 263v.*

α. Przed „którykolwiek” domyślny odniesiony do rzeczownika zaimek „ten” po wyznaczniku interpretacyjno-uwydatniającym „związczą” (1) : Lepźeć łnadź polne [kaczki] á niż domowe/ mierne niż bárzo tłuŕte/ [...] A zwłázczą ktorekolwiek máá [!] mięfo miękkie á kruchkie *SienLek* 7v.

b. W odniesieniu do zaimka przy rzeczowniku. Zdanie przydawkowe objaśnia osobę, przedmiot lub zjawisko, którego znaczenie zawiera rzeczownik, a wskazane, wyodrębnione lub uogólnione przez odpowiedni zaimek (120) :

α. Zaimek z rzeczownikiem w zdaniu nadrzędnym [w tym: zaimek po rzeczowniku (4), z przydawką przymiotną (10); zaimek osobowy występujący sam (2), z przydawką przymiotną i innym zaimkiem (przy rzeczowniku w V) (3); zdanie podrzędne w stosunku do wyrazów określanych zawsze w postpozycji] (89) : *LibLeg* 7/41v; *RejPs* 195v, 202; *LibMal* 1545/109; *KromRozm II* o2v; *Diar* 52; *KrowObr* 182; *Leop* 1.Reg 25/6, *Ps* 1/3, 85/9; *UstPraw* Cv; *BibRadz Gen* 7/4, 1.Reg 11/41, *Ez* 14/22, *Apoc* 2/24; *BielKron* 138; *Mącz* 10d; łądź koźdego/ żadnego nie wymuiąc człowieká/ który fye kolwiek miánuie być Báránkiem: to ieft/ wiernym moim. *OrzQuin* S3v, G4v; *SienLek* 167; *RejAp* 155; A ták ty káždy Krzeáciáńki człowiecze/ ktorykolwiek dofyć czynisz powinności tey [...] cieľz fie tym záwždy *RejPos* 43v; káždy grzech ktorykolwiek ieftħ przeciw woli Páńŕkiej/ iedna nam potępienie *RejPos* 131, 11, 26v, 33, 66v, 70 (27); *RejPosWiecz*² 91v [3 r.]; *RejPosWiecz*³ 98v; *KuczKat* 405; *RejZwierc* 257v, 259; *WujJudConf* 28; *CzechRozm* 144, 240v, 241; *ModrzBaz* 91; *ZapKościer* 1580/10 [2 r.], 13, 1584/49v; *KochWr* 22 [2r.]; *KochCz* A4; Niech go wźelki głoś chwali/ ktorykolwiek żywie *GrabowSet* R2v; *JanNKarKoch* Ev, Gv; będzie powinien *sub fimili vadio* położyć [...] przed tym Vrzędem/ przed którykolwiek będzie pozwány *toties quoties opus fuerit SarnStat* 390, 55, 251, 273, 339, 542 (18); *VotSzl* D2v.

β. Zaimek w zdaniu nadrzędnym, rzeczownik przy „którykolwiek” w anteponowanym zdaniu przydawkowym [w tym: rzeczownik domyślny z najbliższego kontekstu (6)] (20) : Ktorem kolwiek ludziem bańki na wirzchu vriny pływaią, Taczy bolenie krzyżow długie miewaią. *FalZioł* V 8v, V 29v, 116; *LibLeg* 7/33; *MurzHist* Rv; ktore kolwiek fkazanie przeciw niemu wynidzie/ tego niemoże nágánić/ áni od niego áppellować. *GroicPorz* m4v; Ná oŕtátek brácia/ ktorekolwiek rzeczy łą prawdziwe/ ktore kolwiek poczciwe/ ktorekolwiek czyfte/ ktorekolwiek miłe/ ktorekolwiek dobrej ławy [...] o tych myŕcie. *BibRadz Philipp* 4/8, *Lev* 15/2; *HistRzym* 121v; *WujJud* 239v; *GórnRozm* N2v; *SarnStat* 51, 218, 416, 925, 972.

γ. Zaimek w zdaniu podrzędnym przy połączeniu zaimka „którykolwiek” z rzeczownikiem i powtórzony w zdaniu nadrzędnym (2) : A ktorzi kolwiek wzyemy bily takowy zloczincze ta zyemia nygdi pokoyv dla takowich miecz niemoze *LibLeg* 10/92.

W połączeniu z przyimkiem + G pl (1): á którakolwiek z tych łtrón przymierze zgwałci/ táfz ie też łamie *OrzJan* 11.

δ. Rzeczownik ze zdania nadrzędnego także przy „którykolwiek” w anteponowanym zdaniu przydawkowym (2) : ná ktoremby kolwiek mieyfcu/ byłá zápaloná tá gromnicá [...] drzał Dijabel y wciekał [...] z mieyfcá onego. *KrowObr* 89; Ná ktorembykolwiek łożu tháki ktory ma płynienie náfienia leżał/ łoże ono ieft nieczyŕthe *BibRadz Lev* 15/4.

ε. *Zaimek w drugiej części zdania nadrzędnego oddzielonej od rzeczownika interponowanym zdaniem przydawkowym z „którykolwiek” (7) : LibLeg 10/92; ZapWar 1549 nr 2662, 1550 nr 2676; wszakże nowe rzeczy, ktorekolwiek by były, ty nie mają być sądzone Diar 92; A Stároftowie którzybykolwiek [quicunque eapitanei JanStat 1038] z pilnością tego zawárčia ábo hánowánia pilnie przeštrżógáli/ tácy [tales JanStat 1038] towarów przepádlých [...] połowicę otrzymáią SarnStat 511.*

1) *Z powtórzonym rzeczownikiem przy zaimku (2) : imioná/ którékólowiek z domów Książęcych y Szlacheckich y Páńfkich ku łtołowi Iego K. M. Potym przypádac będą/ té tákové imioná Iego K. M. [...] rozdávác ma SarnStat 1024 [idem] 450.*

B. *W połączeniu z rzeczownikiem wprowadza podrzędne zdanie okolicznikowe [w tym: z odpowiednikiem w zdaniu nadrzędnym: „tam(że)” (6), „wszędzy” (2), „wszędzie” (1), „nigdy” (1)] (39); podmiotowe (20); dopełnieniowe (3). W antepozycji (54), w postpozycji (8) [w tym: na dalszej pozycji w zdaniu (1); rzeczownik domyślny z najbliższego kontekstu (3)] (62) : Y ktorey kolwiek łalki j daru łłufzne⁶⁰ od boga będzie profił otrzyma. TarDuch D2v; na ktorákolwiek stronę misliá fwoyá sye obroczy mi włézi trudnosczy y niebefpečenstwa LibLeg 11/40v; ComCrac 13v; ZapWar 1549 nr 2662; HistAl C3, K2; ktorzykolwiek ludzie wierzą w tego Krolá/ łá łpráwiedliwi w krolełstwo Bożym. KrowObr 180v, 10v, 87; ná ktorym kolwiek miełcu będziełz Panie moy Krolu [...] tám będzie łlugá twoy. Leop 2.Reg 15/21, Ios 7/14, Eccli 21/18; BibRadz Eccli 26/31; BielKron 277; GórnDworz Z5; RejPos 60v, 190; BiałKat 166; KuczbKat 95; RejZwierc A3, 3v; KochMon 29; WujJud 132; BudNT Luc 10/8, 10; SkarJedn 149, 249; Nigdyćby oná byłá bez wielkiéy żáłošci Moiey vmrzéc nie moglá [...] w ktorýmkolwiek lećie Mnieby łmutnégo byłá odbiegłá ná łwiećie KochTr 6; KochCz A4; Abyšcie [...] łtali przy niey w ktoreybykolwiek łpráwie was potrzebowálá. WujNT Rom 16/2, Matth 10/11, Luc 9/4, 10/5, 8, 10; SarnStat 184, 190, 256, 768; ktorykolwiek fię wrzod ná wierzch pokaże z włáfnego ciálá iefł. PowodPr 37, 22.*

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl (1): A ták ktorákolwiek żyłę s tych otworzyłz/ iednáki pożytek vczyni SienLek 35.

Fraza: »ktorykolwiek chcesz« = obojętne jaki (2): Przypátrżze fię iuż y po ten czás ktoremukółwiek łtanowi chcełz/ ktoremukółwiek domowi y dołtoieńłtwu chcełz/ ták wielkiemu iáko y namnieyłzemu RejZwierc 184v.

Wyrażenia:»ktoregółwiek dnia, czasu; ktorejkoľwiek godziny« = kiedykolwiek; obojętne kiedy (5 : 1; 4): ktorey kolwiek godziny wlyłfyćie [in hora, qua audieritis] dzwięk tráby/ [...] pádniećie ná ziemię Leop Dan 3/5; RejPos 61 v; RejPosWiecz³ 98v; KuczbKat 85, 205; Nie będziem fię też o mieyłce y czás łprzecząc: ále kędykolwiek y ktoregółwiek czáfu ránoli wieczorli/ zgodnie y łpolnie [...] vczynimy CzechRozm 268v; ktoregółwiek dniá vćišniony iefłtem/ náklóń ku mnie vchá twego. Ktoregółwiek dniá wzywác cię będą; přędko wyłłuchay mię. LatHar 166, 615 [2 r.].

»w ktorykolwiek dzień, w ktorýmkoľwiek czasie« (6 : 2): LubPs O2, X3v; Y łpráwiedliwy niebędzie mogł być żyw w łpráwiedliwošci łwoiey/ w kthorykolwiek dzień zgrzełly [in quacumque die peccaverit]. Leop Ez 33/12, Ez 33/12 [2 r.], 43/18; A w ktorýmkoľwiek czálie będziełz ták záwołan do tey winnice od niego/ bądź ráno/ bądź pozno/ nic fię nie łękáy o zapłátę łwoiey RejPos 61, 60v.

**** Bez wystarczającego kontekstu (4) :** Quicumque, Którykolwiek/ Włzelki. [...] Quilibet, Káždy z oľobna [!]/ Włzelki/ ktorykolwiek. *Mqcz* 340c; *Utro* – Sktoreikolwiek łtroni. *Calep* 1145a, 57a.

II. Zaimek rzeczowny (233) :

1. Osobowy, wymienny z zaimkiem: „ktokolwiek” (230) :

A. Nieokreślony uogólniający: ktoś, ktokolwiek, obojętne kto; jako podmiot, dopełnienie, przydawka lub orzecznik w zdaniu; quicumque JanStat, PolAnt, Vulg, Cn; qui(s)libet, quivis JanStat, Cn; aliquis Modrz, JanStat; qui(s)piam JanStat; qui, qui(s)quam Vulg; quisquis Cn (49) : ieľli przez któregokolwiek zły vczynek/ ábo męźibóyłtwo [...] będzie vczynioné: tákowy wedle łtátutu karány bydź ma. *SarnStat* 22; gđzieby dla potrzeby Rzeczypoľpolitéy przeciwko któremukolwiek [*contra quemvis*; z kimkolwiek *JanStat* 123] poľtępic y czynic łie przydało. *SarnStat* 650; ieľli którego Rycérzkiego człowieká/ Pręłatá/ Mieľczániná [...] áľbo ktorychkolwiek zboźá w nocy kto pobrał *SarnStat* 678, 43, 524.

W poľczeniu z przyimkiem „z” + G pl (16): *Diar* 96; *BielKron* 98v; *MycPrz* II B; Gdy mieyłce ktoregokolwiek z tych Sekretarzow [*alicuius secretariorum*] wákuie/ [...] niebiorá tego Kroľowie ná się/ áby ná iego mieyłce kogoby chćieli inłzego dáli *ModrzBaz* 26, 94; *StryjKron* 155, 652; *WysKaz* 19; A ieľliby kto z Cėłników któremukolwiek z ludźi co wźiał piérwéy *SarnStat* 1241, 57, 119, 220, 369, 382, 443, 1148.

Poľczenia: »jeden ktorykolwiek« [*szyk 3 : 1*] (4): poľpolicie chwałá/ kiedy ieden ktorykolwiek [*unus aliquis*] wiele vrzędow trzyma *ModrzBaz* 45, 29v, 47v; *StryjKron* 652.

»ktorykolwiek inny« (2): Aby tedy y my/ y ktorykolwiek inny [*quempiam: quenquam JanStat* 32, 47] z poddánych náłzych tákowému poľtánowieniu y rozrzádeniu przez niewiádomość co przeciwnégo nie vczynił: vłtáwiamy *SarnStat* 369 [*idem*] 382.

a. Z odcieniem czasowo-warunkowym: jeľli, gdy ktoś [w tym: z trybem warunkowym (7); z odpowiednikiem „tedy” (7); zdanie podrzędne zawsze w antepozycji] (22) : *KrowObr* 92; ktorykolwiek rzecz tey gorze/ Podnieś łię á wrzuć łię w morze/ á nie będzie łię wahał w łercu łwym/ lecz vwierzy że łię łtanie co mowi/ tedyć łię łtanie co iedno rzeczce. *BibRadz Mar* 11/23, *Dan* 13/6; *BielKron* 77v; *GrzegRóżn* E4; *RejPosRozpr* b4 [2 r.]; *BudNT Gal* 6/18; *ZapKościar* 1580/10v; *CzechEp* 169; *ArtKanc* K19; *KochCz* B; A ktorzybykolwiek was nie przyimowáli/ áni was łłucháli: wyłzedłzy łtámtąd otrzęśćie proch z nog wáłzych *WujNT Mar* 6/11, *Luc* 9/5, *Gal* 6/16, s. 232; ktorychkolwiek znajdziecie y dóydziecie w náłzaniu y przedawaniu tych rzeczy przerzeczonych bydź wyłtępné przeciw temun zábronieniu náłzému tedy ich té kupie do łkárhu náłzego bierzcie *SarnStat* 275, 74, 220, 592, 668.

W poľczeniu z przyimkiem „z” + G pl (1): Ale kthorykolwiek z was będzie chćiał być więłtzym ábo łtárlzym/ thedy then niechay będzie wáłzym łługá. *RejPos* 312.

b. Jako orzecznik „kimkolwiek” w nawiasowej uwadze, luźno związanej z kontekstem (3) : Pátrzayże teź thy moy miły Dawidzie ktoryskolwiek ieľth iż iuź przydziełz ku záziębłym látom twoim *RejZwierc* 127v; Ale ty ktoryskolwiek ieľt/ iákoź to v łiebie poľtánawiáć łmiełz/ iż pochop dzyećinny łepiey tobie wiádomy á znáiomłzy ieľt/ niźli Pánu Bogu/ ktory cie y ony łtworzyć raczył? *RejPosWstaw* [41³]; *BudBib* B2.

B. W funkcji zaimka względnego: *ktokolwiek; qui, quicumque Mącz, Modrz, PolAnt, Vulg, JanStat* (181) :

a. Wprowadza zdanie podrzędne bez zapowiednika (76) :

α. Podmiotowe [w tym: w antepozycji (58), w postpozycji (11); w przypadku zależnym z domyślnym w zdaniu nadędnym zaimkiem wskazującym w N (3)] (69) : *OpecŻyw 4v; ConPiotr 30v, 32v; á gdy [bazyliszek] poczuł człowieká álbo iákie zwierzę przybliżájące fie do fiebie otwarzał fwe oczy/ á ná ktorekolwiek wglądał nátychmiałt márlí [et quotquot aspiciebat ilico moriebantur; a nakolko ych weszrzal nathych myaszth szmarly HistAl 1510 204] HistAl K8v; KromRozm III G7v; KrowObr B4v, 92, 97, 97v [2 r.], 98, 148 [2 r.]; opánowáli kroleństwá thák one ktore były blińko/ iáko the co były dáleko: bo kthorzykolwiek fłyffeli záwołanie ich/ bali fie ich Leop 1.Mach 8/12, ZZ3v; BibRadz Ex 35/23, Os 4/3, Apoc 22/15; BielKron 206; RejAp 112, 151v, 173v; GórnDworz D7; HistRzym 126; RejPos 10v, 153v, 154; BiałKat 211; RejZwierc 184v; WujJud 50v; RejPosWstaw [110²]v; Bo ktorzykolwiek bezzakonnie zgrzeźzyli/ bez zakonnie y poginá. á ktorzykolwiek wzakonie zgrzeźzyli/ przez zakon ofáđzeni będą. BudNT Rom 2/12, Act 4/34, Rom 6/3; CzechRozm 250v; Pan fług fwoich broní: fzkody nie vznáią Którzykolwiek w jego łáŃce vfność máią. KochPs 48, 5, 53, 121; CzechEp 13, 245; NiemObr 29; ZapKóścier 1586/64v; A ktorzy fię kolwiek dotknęli/ ozdrowieli. WujNT Matth 14/36, Luc 7/23, s. 80, 297, 349, 375 (15); SarnStat 29, 73, 606, 981, 1237.*

W połączeniu z przyimkiem + *G pl* (5): *GroicPorz r3; KrowObr 97v [2 r.], 132; KTórykolwiek z fłuzących [Quicumque servientium JanSta 581] pod wypráwą Woienną [...] od páná fwęgo odpufczenia będzie prośił [...] niech będzie bezecny. SarnStat 648.*

β. Dopelnieniowe [w tym: w postpozycji (3), w antepozycji (2), w interpozycji (2); w N z domyślnym w zdaniu nadrzędnym zaimkiem wskazującym w przypadku odpowiednim do orzeczenia (2)] (7) : *pomáżełz ná Krolełthwo ktoregoć kolwiek vkażę [quemcumque monstrsvero tibi]. Leop 1.Reg 16/3; Abo izali nie zábili kthorykolwiek powieđał o przyfcíu fpráwyedliwego onego RejPos 22v; RejPosWiecz² 94v; StryjKron 572 [2 r.]; WujNT Matth 22/9, Apoc 3/19.*

b. Wprowadza podrzędne zdanie przydawkowe w odniesieniu do zaimka jako podmiotu, dopelnienia lub przydawki w zdaniu nadrzędnym (105) :

α. Do zaimka wskazującego, niekiedy uogólniającego [w tym: w stosunku do określonego zaimka w postpozycji (71), w antepozycji (26)] (97) : *ZapWar 1536 nr 2492; Y cí wlfyfcy ktorzy kolwiek fą odniego przy rozumie oftáwieni ráđzę áby fie obaczyli RejPs 49, 50, 96v, 113v, 200v; a przes ktoregokolwiek zyemię poyedziesz powiesz temv zesmi czie poslaly do Czessarza Thur LibLeg 11/33; KromRozm II rv; GroicPorz fv; KrowObr 44v, 79v, 164, 193v; A ktoregoć kolwiek wybierze/ ten będzie fwiętym [quemcumque elegerit, ipse erit sanctus; á kogokolwiek obierze/ ten będzie fwięty WujBib]. Leop Num 16/7, Act 2/21, 39; BibRadz Ex 35/5, 2.Esdr 10/28, 3.Esdr 9/4, Mar 14/44, Gal 5/4, Hebr 2/15; CZáfu Oktáwianá Rrzymfkiego[!] Cefárzá/ iáko był wielki pokoy z iego rády/ fpráwy/ yłzczeńcia káđdemu íeft iáwno ktorykolwiek o tym czyta BielKron 338, 97v; KochZg A4; Mącz 226d, 280c, 340c; RejAp 32, 156v, 168v, 182v; HistRzym 83v; RejPos 19v, 20, 39, 57v, 72 (9); RejPosWiecz² 92; RejPosWiecz³ 97; KuczbKat 263, 280, 420; WujJud 60; WujJudConf 215; RejPosRozpr c4; RejPos [414]v; BudNT Gal 6/14, Hebr 2/15; CzechRozm 172, 221; KarnNap D3v;*

przyzywa wżytki/ ktorzokolwiek chcą wniść/ do krolestwá Bożego. *ModrzBaz* 10, 39v, 96, 109; *SkarJedn* 247; *ZapKościer* 1580/11; *CzechEp* 246; *NiemObr* 32; *ArtKanc* E15, N4, T19; *ActReg* 158; *Zadna rzecz ná świećie [...]* nie będzie mogła nikogo wymowić/ kterybykolwiek co wczynił [...] przeciw wierze y iedności kościoła Pána Christułowego. *WujNT* 44, *Matth* 26/48, *Mar* 14/44, *Luc* 4/40, *Ooann* 1/12, *Act* 2/21 (14); KTórzykolwiek ná przekup co kupują w miełcích y w miálteczkách/ ci targowé zwykłe y łufzné płáćić będą powinni *SarnStat* 277, 89, 104, 221, 344, 398 (10); *GrabPospR* L2.

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl (3): KromRozm II p2; CzechRozm 250v; którykolwiek z ług zá rofkazáníem páńłkim złódziei [...] łápác niechćiał/ tákowy ná wieki niech będzie bezecny SarnStat 648.

β. Do zaimka osobowego (8) :

1) *Wyrażonego bezpośrednio [w tym: zaimek osobowy w połączeniu z uogólniającym (2); zdanie podrzędne w stosunku do zaimka określanego zawsze w postpozycji] (7) : MurzHist O2; GrzegRóżn F4v; gdyż nas wżytki piłmo zowie świętemi/ ktorzyłmy kolwiek wwierzyli á przyoblekli ná łię Kristuła Pána fwego. RejAp 72v; ále łyny wdzyęcźnemi fwemi dopuścił łie nam słtác y názywác ktorzychmy kolwiek przyęli święte imię iego. RejPos 350, 153, 196, 279.*

a. *Wyrażonego pośrednio przez zaimek dzierzawczy (1) : dobrą otuchę wczyni oczekawáníu náłłemu/ ktorzychmy łie kolwiek iego świętemu máiełtatowi w opiekę poruczyli. RejPs 48v.*

2. *Nieosobowy, wymienny z zaimkiem: „cokolwiek”. Nieokreślony jako dopełnienie w zdaniu: cokolwiek, obojętne co (3) :*

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl [szyk 1 : 2] (3): A k temu pierłi dziećięcze oleykiem Migdałowym/ Fijołkowym, Mallem/ Dijaltea dobrze mazac/ kтым kolwiek z tych rzeczy/ abowiem barzo dobrze pomagają na kałzel. FalZioł V 39v, V 63v; SienLek 106.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (4) : cuicumque eorum Włzelákíemu álbo ktoremukolwiek z nich. Mącz 340c, 340c; Utercunque – Ktorikolwiek. Calep 1144b, 56b.*

Cf **KTORYKOLE, KTORYKOLEJ, KTORYKOLI, KTORYKOLIK, KTORYKOLWIE, KTORYKOLWIEK BĄDŹ, KTORYKOLWIEKBY, KTORYKOLWIEKŹE, KTORYŹKOLWIEK**